

ZPRAVODAJ

S P O L E Č N O S T I P Ř Á T E L I T Á L I E

Odešla Ilona Pietropaolová

Za léta, která uplynula od založení Společnosti přátel Itálie, nás navždy opustilo již několik členů, kteří se o ni nejvíce zasloužili. Dne 9. června, dva dny po 19. výročí jejího vzniku, je bohužel následovala i Ilona Pietropaolová. Zveřejňujeme projev, který byl pronesen při smutečním obřadu dne 16. června za početné účasti jejích přátel a spolupracovníků. Jeho autorem je inženýr Josef Kotrč, bývalý spolupracovník Ilony Pietropaolové. Projevem uznání jejích zásluh o naši Společnost byl i věnec a osobní účast ředitele Italského kulturního institutu doktora Umberta Rinaldiho na obřadu.

Dny života jsou naplňovány radostmi a strastmi, jak je každému z nás přináší osud. Často k nim patří i bolest, největší v den, kdy se loučíme s někým, kdo nám byl celý život drahý a blízký. Tak je tomu i dnes, kdy jsme se přišli rozloučit s Ilonkou Pietropaolovou.

Své dětství a dospívání prožívala v období válečných hrůz druhé světové války. Jí samotnou poznamenala mimořádně kruté: likvidací všech příbuzných z matčiny strany z rasových důvodů. Právě a především proto patřila k mladé poválečné generaci, která toužila spoluvytvářet nový, a jak jsme tehdy věřili, skutečně lepší svět.

Značná část této generace táhla k socialismu, pro jehož vytvoření mnozí pracovali a přinášeli i osobní oběti. Deformace jeho myšlenek, spolu s odhalenými zločiny vedly k deziluzi, zklamání, ale i k odhodlání energicky zjednat nápravu, zločiny potrestat a myšlenky o novém, spravedlivějším světě obrodit. To bylo pražské jaro roku 1968. Tehdejší většinou národa bouřlivě podporované, dnes mnohými hanobené, ale zejména v zahraničí právem považované za nejsvětější éru v poválečných dějinách této země

Chtěl bych právě při našem loučení s Ilonkou, která byla typickým představitelem této generace osmašedesátníků, připomenout historickou zkušenost. Každá nově nastupující mladá generace se vždy dívá na dobu, do níž se zrodila, kriticky a její lepší část se vždy snaží neduhu světa léčit. I dnešní mladá generace má mnoho příčin velmi kritice

ky hodnotit stav světa a hledat vlastní cesty k jeho nápravě. Kéž by se k této generační výzvě stavěla stejně odpovědně a odhodlaně, jako to ve své době udělala Ilonka Pietropaolová a spolu s ní značná část naší generace.

Ilona tehdy nalezla oporu v zapojení se do mládežnického hnutí, kde se vypracovala až na tajemnici ústředního výboru Svazu mládeže odpovědnou mimo jiné za mládežnický tisk. Její snaha o jeho vymanění ze stranických cenzurních zásahů vedla ke střetu s tehdejšími stranickým vedením a k nucenému odchodu. I v práci v Odborovém institutu se nevdala svých zásad, zapojila se do reformních snah, které vedly k pražskému jaru.

Na tehdejší konferenci pražské stranické organizace byla zvolena předsedkyní návrhové komise a na vysočanském sjezdu členkou revizní komise. V prosinci 69, kdy skončila po úplném vyčerpání v nemocnici, byla v rámci tak zvané normalizace propuštěna ze zaměstnání a počátkem r. 1970 mezi prvními reformními komunisty vyloučena ze strany. Nahromaděná únava, vypětí a nemoc nakonec vyústily v přechod do trvalé invalidity.

Pevným zázemím jí v jejím pohnutém životě bylo téměř 56 let trvající manželství. Její vzácné osobní vlastnosti z ní udělaly milovanou součást manželovy početné italské rodiny, do které se plně integrovala. Hrdost jí nedovolila, aby se ucházela o rehabilitaci za protiprávní propuštění ze zaměstnání. Soustředila se na péči o manželovy rodiče a svojí obětavou podporou mu umožni-

la založení a téměř dvacetileté vedení Společnosti přátel Itálie. Posledních pět let jejího života statečně bojovala s nemocí, která ji bohužel přemohla.

Milá Ilonko, děkujeme Ti za vše, co jsi pro dobro nás všech i této země vykonala. Budeš nám chybět. V našich myslích zůstane milá vzpomínka na Tvé dobrotivé srdce, které se vždy promítalo do Tvé vlídné tváře. Čest Tvoji památce.

Josef Kotrč

Milan Rastislav Štefánik – dárcce prstenů

Dne 21. dubna 1918, přesně v den, pro který starobylá tradice nalezla určení dne založení Říma, se v Římě odehrála historická událost velkého významu pro vznik našeho státu. V zeleném sále paláce Braschi se setkali dva muži – prvním byl primo ministro di Regno d'Italia Orlando a druhým Štefánik, psanec, voják a apoštol dosud neexistujícího státu, aby podepsali mezinárodní konvenci, ve které byl československý národ reprezentovaný Národní radou a žijící ještě pod nadvládou cizí, veliké a mocné říše, vybaven a opatřen některými právními schopnostmi suverénního státu. Oba muži velmi dobře věděli, že jejich podpisem nový stát ještě nevzniká, ale uvědomovali si zároveň, že jako diplomaté se rozhodli vykročit na cestu, na jejímž konci se idea československého státu ztělesnila do reality; v okamžiku podpisu ještě nebylo známo, ani nebylo s nezpochybnitelnou jistotou a přesností rozhodnuto, kdo budou občané budovaného státu, a také nebyly stanoveny státní hranice, dokonce se docela přesně ani nedalo říci, na kterém území bude nový stát vytvořen. Podpisující nebyli autory, kteří by sami a osobně stylizovali text podepisované právní konvence, a byli to zároveň mužové velmi rozdílné povahy a zájmů; jeden z nich byl učenec zabývající se mezinárodním právem, jeho protějšek byl trochu dobrodruh a hrdina, jak se svým současníkům jevil a jak jimi chtěl být oceňován a hodnocen. Jistě nebylo bez významu to, že text smlouvy jim připravili jiní muži, Češi i Italové, z nichž někteří již bojovali bok po boku na frontě proti společnému nepříteli. Značný význam také měla okolnost, že podpisu předcházely měsíce jednání, na kterých se podíleli na obou stranách lidé, kteří vyznávali zhusta zcela odlišné politické názory. Pečlivý historik nesmí a nemů-

že také přehlížet fakt, že kromě českých a slovenských bojových akcí arditů a výzvěděčků, bylo již dříve dosaženo nasazení československých zajatců; stalo se tak 4. října 1917, kdy došlo k zapojení čsl. oddílů beze zbraní. Národní rada nebyla spokojena a uskutečnění protahovala; v polovici února však k tomu římská kancelář byla donucena rozkazem italských vojenských úřadů, a „pracovní praporek“ vytvořila. V březnu 1918 jich bylo z Paduly odesláno šest (7. a 8. prapor nebyly použity) po 1600 mužích; legionáři opevňovali obrannou linii mezi Mantovou a Gardským jezerem.

Zrekonstruovat události, činy a okolnosti, za kterých byl text jednotlivých úmluv koncipován, i to, kdo a jak, a zejména proč text pozměňoval, zůstává ještě i dnes nesplněným úkolem historické vědy. Důležitost tohoto úkolu je tím závažnější, že tato událost byla a je velkým darem dějin pro budoucí historiky i amatérské vykladače dějin, a dokonce i literáty a propagandisty, kteří se snaží dějinný výklad zatemnit nebo dokonce zfalšovat. Získali možnost a privilegium vylíčit velkolepý příklad největší občanské ctnosti, jaké se podpisy pod konvencí legionářům dostalo. Legionáři totiž získali určitý právní důvod zemřít pro slávu a blaho své milované, byť dosud v legálním smyslu neexistující vlasti, konvence jim však jejich právní status zlepšila jen nepodstatně a v určitém ohledu dokonce dala nový význam jejich dosavadnímu boji, pro některé proti jejich vůli a nejnutnějšímu přesvědčení. Štefánik toto nejvyšší právo pateticky vyhlášoval a vyžadoval. Také Orlando byl zachvácen dojetím, ale i v nadšení státníka, který hluboce pociťoval odpovědnost za záchranu a vítězství vlastní země, samozřejmě dobře věděl, že ne všichni Italové a Češi si vítězství spojují se stejnými cíly a ideály. Musel v sobě najít mnoho odvahy, protože velká část italské veřejnosti jej, někdy dost ohnivě, obviňovala, že tím poškozuje zájmy Itálie pro sjednání míru. Událost se mu nezmažatelně vryla do paměti a později napsal: "Po podpisu mne Štefánik v hlubokém pohnutí objal a na památku historické události daroval ocelový prsten, který byl láskyplně vyřezán a vyryt prostým Čechem ze střepiny rakouského granátu v posledním ruském zákopu před Tarnopolem. Neznámý voják svěřil toto své dílo, zhmotnění pokory a víry, Štefánikovi, aby šperk věnoval prvnímu cizímu státníkovi, který se postaví za věc osvobození českého národa, a prsten je nyní částí mého „válečného pokladu“.

Víme, že Štefánik rád dával darem šperky lidem, kteří mu byli nějak blízcí. V historické i memoárové literatuře bývá často zmiňován dárek, kterým Štefánik obdaroval svého nejbližšího spolupracovníka E. Beneše. Beneš pak darovanému módnímu doplňku přiznával značnou důležitost, a pokud si vzpomínám přesně, zmiňuje se o něm několikrát, s příkladnou objektivností, v písemných projevech, kde konstatuje, čím mu Štefánik byl a jak mnoho se od něho naučil. Dokonce i nejpřísnější kritikové uznali a uznat museli, že Beneš, původně typický rakouský profesor, si od svých spolupracovníků osvojil mnoho dobrých vlastností diplomata; od Štefánika se naučil mnohému v umění vystupovat jako kultivovaný jemný a ušlechtilý diplomat staré školy, v jehož chování se nezapírá zdravá výchova a v jehož činech se neztratila půvabnost a kultivovanost starých dobrých časů, diplomata, který ví, jak se má chovat ve vyšších kruzích aristokratické společnosti, kdy a koho má s náležitou ponížeností pozdravit, s kým zasednout k večeři a koho poctit drobným, ale nepominutelným dárkem. Právě při jednáních s italskou stranou poskytl osud Štefánikovi okamžik, aby mohl pociťovat oprávněné uspokojení z toho, jak výrazně napomohl přerodu rozpačitého Benešátka, dobrého jen na čekání v předpokojích, do sebevědomého a hrdého člověka, jenž se v obtížných a vysilujících jednáních s jemnými a kultivovanými aristokratickými přáteli konečně stal diplomatem, který byl schopen vyjednat pro nás hranice životaschopného státu. Nikdy nebudeme Štefánikovi za jeho úsilí dosti vděční. Osud však nebyl k Štefánikovi vždy stejně laskavý a příznivý; s hlubokou lítostí musíme konstatovat, že velkorysá štedrost nedošla vždy zasloužené odměny. Marie Neumanová-Žilková nám zanechala tuto vzpomínku: „Dr Štefánika nepoznala jsem nikdy zlého. Někdy byl prchlivý pro maličkost. Jednou mi přivezl prsten. Podotkla jsem, protože jsem znala jeho svízelnou finanční situaci, „to nemáte dělat“. A prstýnek už letěl, dříve než jsem ho viděla, do světlíku na chodbě u „Arcivévodý Štěpána“. Daleko krutější osudovostí je však fakt, že Štefánik ani nebyl přítomen ve vlasti (protože byl právě v té době ve vzdáleném Japonsku) dne 24. října 1918, tedy onoho dne, kdy S. Sonnino Benešovi napsal: „Kladu si za čest oznámiti Vám příjem nóty ze 14. t. m., v níž jste mne ráčil uvědomiti o tom, že se ustavila zatímní československá vláda. Nótou ze dne 14. t. m. ráčil jste mne informovati o rozhodnutí,

že v Římě bude jmenován diplomatický zástupce. Děkuji Vám za tyto zprávy a mám čest oznámiti Vám, že královská vláda uznává oficiálně národní vládu československou.“

Můj pokus o zaznamenání pěkných a užitečných charakterových vlastností Štefánika by nemohl být považován za úplný, kdybych se nezmínil ještě o jedné historické události, která se odehrála v Římě jen o několik dní později. Dne 24. května 1918 byl oslavován vstup Itálie do války: bylo ujednáno, že mezi řečníky bude zahrnut také Štefánik, jako reprezentant československé armády, krátce před tím uznanou také italskou vládou úmluvou ze dne 21. dubna. Když se Štefánik dostal k tomu, aby začal pronášet svoji řeč, zpozoroval že anglický korunní princ Eduard opustil lóži. Odmítl vystoupit na jeviště Augustea, dokud se princ nevrátí. „Nemohu se ujmout slova v nepřítomnosti zástupce Velké Británie – vysvětloval Štefánik – protože nechci mít zodpovědnost za nedorozumění, jež by mohlo vzniknouti. Odchod prince před vystoupením Čechoslováka a před zahráním hymny československé mohl by falešně býti vyložen v ten smysl, že Velká Británie nepřeje osvobození národů ústředními mocnostmi potlačovaných a zneužitých“. Princ waleský se vrátil a všichni přítomní zřetelně vycítili oprávněnost a význam tohoto symbolického gesta. Historikové, kteří se zabývají tím, jak bylo diplomatického uznání našeho státu dosaženo, prožívají arcíř tyto události ještě daleko živěji.

Dr. Pavel Tomášek

Italská inspirace v českém umění 2. část

Literární cesty na jih

Obraz Itálie spoluvytvářela od 19. století četná časopisecká publicistika. Ve svých počátcích se věnovala středomošské minulosti, kterou obdivovali velcí světoví básníci a umělci, kteří od konce 18. století začínali objevovat krásy Itálie. Patřil k nim J. W. Goethe, který o své cestě podniknuté v letech 1786–1788 zanechal půvabné písemné svědectví. Především však začínají Itálii objevovat Angličané, z nichž nejslavnějšími byli romantičtí básníci Keats, Shelley a lord Byron. Jejich díla měla značný vliv na generace mladých lidí, kte-

ří se vydávali po jejich stopách. V tomto spektru je možné připomenout italskou cestu Karla Hynka Máchy, který zamířil na italský sever (Benátky, Terst) v roce 1834. Jeho deník však vyšel tiskem až roku 1910.

Teprve v druhé řadě – za antickými památkami – byla věnována pozornost současnosti Itálie a popřípadě srovnání antické minulosti s barvitým životem, kdy památky jsou líčeny jako zdroj zisku a atrakce pro okouzlené cestovatele a někdy i trochu naivní sběratele. Cestopisná žurnalistika zprostředkovala řadu turistických informací a přinášela i obraz rozdílného způsobu života, často pestře líčeného a doprovázeného obrazy karnevalů, žeb-ráků, pouličních scének a divadla z italských ulic. V turistických informacích se objevovalo vše odlišné – hýřivý noční život v protikladu s denním dolce far niente, typická zbožnost i pověřčivost.

Zájem o současnou podobu Itálie vzrostl po ukončení napoleonských válek, když k rakouské monarchii bylo opět připojeno Benátsko-lombardské království a v toskánském velkovévodství se ujal vlády Ferdinand III., syn císaře a českého krále Leopolda II. Pro česko-italské vztahy byl důležitý pobyt rakouské armády, v níž sloužilo mnoho Čechů, na Apeninském poloostrově (Piemont, Neapol). S ní se opakovaně dostal na jih v našem zpravodaji již zmíněný Milota Zdirad Polák i baron František Koller (1815) či Jan Ritter z Ritter-bergu a další.

Další rovinou informací o Itálii bylo vedle subjektivního prožívání mediteránní krajiny a líčení vzpomínek ze zajímavých cest také novinové a časopisecké zpravodajství, které sledovalo politický, výtvarný, ale i operní život Itálie. O politické publicistice je třeba se zmínit v souvislosti s vývojem boje za sjednocení Itálie. Informace o revolucích, povstáních a osvobozeneckých bojích byly často cenzurovány, avšak odvážní novináři přece jen dokázali obraz, pro české národní obrození tak lákavý vizí svobody, do dobového tisku prosadit i za cenu četných rizik. Byly to články Prokopa Chocholouška či Karla Havlíčka Borovského, které informovaly o současné Itálii. Italské události ve světle Havlíčkovy žurnalistiky byly jedinou informací politicky aktuální, jíž se mohly rakouské kruhy obávat, že vzbudí pozornost a touhu po nápodobě. Pražské noviny roku 1848 otiskly několik jeho aktuálních příspěvků.

Havlíčkovy informace nebyly bezprostřední, pocházely z francouzského a německého tisku.

Cenzurní úřad Havlíčka obvinil, že líčením italských poměrů chce pobouřit Čechy proti Němcům. Podobný případ zažil i Prokop Chocholoušek, když počátkem roku 1849 otiskl italské prohlášení o založení turinského spolku pro sblížování italsko-slovanské. Spolek vydal 4. března 1849 provolání adresované Slovanům českým, ilyrským, rusínským i bulharským. Provolání začínalo a končilo výzvou ke spolenectví Slovanů a Italů. Slované byli varováni před hledáním pomoci jak u Němců, tak u Rusů. Za jeho publikování byl novinář zatčen.

Vedle témat současných, která byla rakouskou cenzurou velmi sledována turistická publicistika velmi vítanou a oblíbenou přílohou všech časopisů. Ty poskytovaly evropskému jihu značný prostor a neuvěřitelnou šíři pohledů od objektivního popisu až po zaujatou subjektivní zprávu, v níž nechyběla inspirace ke srovnání s domácími poměry. Českým čtenářům se nabízela možnost poznat italské kulturní dění, vykopávky i přírodu nejdříve z četných německy vycházejících periodik (der Kranz, Hyllös), za nimiž se teprve později objevovala česká publicistika. Na stránkách Květů, Čechoslava, České včely či Národních listů se mohli čtenáři dozvědět první informace o Itálii. Autoři článků se dostávali do Itálie nejčastěji s rakouskou armádou a podle svého nadání a zájmu kreslili a popisovali pompejské vykopávky, vodopády v Tivoli či výstupy na Vesuv. Kromě osobních svědectví a vyprávění těch, kteří se do Itálie vydali, nebylo s výjimkou několika knih mnoho možností si o Itálii udělat představu. Výběr témat byl určován autory, jejichž četné deníky a skicáky zůstaly uloženy v archívech a šlechtických pozůstalostech. Jen část z nich byla publikována brzy po jejich návratu v časopisech, knižně často až po několika desetiletích.

Velkou skupinu příspěvatelů do časopisů tvořili badatelé ve vatikánských archívech. U počátků českého bádání ve vatikánských archívech stojí otec české historiografie František Palacký,¹ který podnikl v roce 1837 studijní cestu do bohatého, těžko přístupného archivu a knihovny v Římě². Po těchto skromných, avšak slibných počátcích, umožnila soustavný výzkum teprve možnost plynulé badatelské práce. Když roku 1881 zpřístupnil papež Lev XIII. fondy vatikánského archivu (Archivio segreto Vaticano) historickému bádání, vznikla v Římě celá řada badatelských ústavů předních evropských a časem i zámořských států. Jedním z prvních byl i rakouský historický ústav, při němž

od roku 1887 existovala i česká expedice, v níž se vystřídalo několik desítek historiků, kteří si našli i čas prohlédnout si současnou Itálii.

Volnějším tempem se odehrávalo cestování řady básníků a spisovatelů, kteří zanechali o své cestě do Itálie literární svědectví v podobě inspirace pobytem v Itálii ve svém díle. Krom Jána Kolára (1841 a 1844), který v Itálii hledal slovanské stopy, sem zavítal básník Jan Neruda, jehož *Obrazy z ciziny*, vydané roku 1879, jsou zcela nové svým pojetím cestopisné publicistiky. Z řady dalších okouzlených cestovatelů a návštěvníků Itálie, k nimž patřili Vítězslav Hálek, František Heriš, Otakar Hostinský a Antonín Klášterský, vynikal Jaroslav Vrchlický, který pobýval jako vychovatel v Itálii roce 1875 a své zážitky zachytil ve sbírce *Rok na jihu*. Mimořádnou inspiraci našel v Itálii Julius Zeyer, který navštívil v roce 1883 při své velké cestě téměř celou Itálii, a své světooběžnické zážitky nenasytného cestovatele uplatnil v autobiografickém románu také Jan Maria Plojhar. Římské prostředí mělo velký vliv na Josefa Svatopluka Machara. Odlišně viděl Itálii Karel Čapek, který své cestování popsal v *Italských listech* (1923), jež můžeme srovnat s Římskou cestou Jaroslava Durycha (1933). Přibližně stejné období zachycuje Zdeněk Kalista v *Italském skicáři* (1923–1927), postaveném na dojmech ze dvou návštěv této okouzující země.

Inspirace pobytem v Itálii je patrná v dílech Josefa Hory (sbírka *Itálie*, 1925), ohlas futurismu najdeme v typografické podobě Seifertovy básně *Má Itálie*. Báseň Vladimíra Holana *Toskána* je vzpomínkou na cestu do Itálie v roce 1929. Veselým osobním tónem popisují své zážitky z Itálie Jan Werich (*Italské prázdniny*, 1960) a Miroslav Horníček (*Chvilky s Itálií*, 1988, s Pavlem Koppem). Nesmíme zapomenout ani na Josefa Kroutvora, který je znalcem Benátek i dalších pozoruhodných regionů.

Než se, milí čtenáři, vydáte na jih, doporučujeme vám, začít se do některé z knih o Itálii, a to nejen do průvodců, ale spíše do literárních děl našich autorů. Nepochybně budou pro vás milou inspirací i měřítkem vlastních zážitků, z nichž se možná v budoucnu stane další titul v dlouhé řadě knih, vděčících za svůj vznik cestě do Itálie, jejíž věčné kouzlo naplňovalo dříve četné deníky a skicáky, tak jako dnes digitální fotoaparát.

IrenaBukačová

¹ Zdeněk Kristen, *Za odkazem Františka Palackého*, Praha 1948, František Beneš, *Sbírka opisů z vatikánských a italských archivů ve SUA Praha*, SAP 16 /1966

² František Palacký, *Literarische Reise nach Italien im Jahre 1837*, vyd. 1838

Literatura: Radim Vondráček, Obrazy jihu v časopiseckém pohledu; Věra Menclová, Literární cesty na jih. In: Cesta na jih. Inspirace českého umění 19. a 20. století. Praha 1999.

Toskánské fejetony

Se souhlasem našeho člena Jana Kříže budeme na stránkách *Zpravodaje* zveřejňovat fejetony z jeho nedávno vydané knihy pod názvem „*Scarlino*“. Nakladatelství Machart: cena 80 Kč.

Zájemci o její koupi se mohou obrátit na autorovu e-mailovou adresu: jankriz39@seznam.cz

Jan Kříž se narodil roku 1939. Vyrůstal s třemi sourozenci ve mlýně rodičů v Berouně. (Právě vychází „*Sága rodu Křížů*“ s popisem jejich vztahu k tomuto městu). V Praze studoval strojní inženýrství, aniž je ukončil, neboť ho přilákala hudba. Jako profesionální hudebník odešel v roce 1964 do Německa, kde se naučil dokonale německy na univerzitě. Poté žil ve Švýcarsku, zde se věnoval vzduchotechnice. Učil ji současně na večerní průmyslovce v Curychu. Po krátkých studijních pobytech ve Skotsku a v USA se do Švýcarska vrátil, aby vedl americkou firmu Johnson Controls.

Jako product manager procestoval téměř celou západní Evropu, kterou dobře poznal. Koncem 90. let přesídlil na trvalo do Itálie, kde ukončil studium italštiny zkouškou na univerzitě v Sieně. Psát a publikovat začal již v Curychu, nejprve technickou literaturu a marketingové texty, později rovněž povídky a cestopisy. V Itálii mu vyšla řada povídek. *Toskánské fejetony „SCARLINO“* je jeho první knížka v češtině. Jsou to vzpomínky na jeho osobní zážitky v kouzelném, pohostinném a srdečném Toskánsku.

Scarlino

Když jsem najímal byt na dovolenou v Toskánsku, slyšel jsem to jméno poprvé. Řekli mi, že je to přímo naproti ostrovu Elba. V domě prý bydlí nějaký starší pán, jmenuje se Pietro, všichni ho znají, je prezidentem sportovního klubu. Budu-

li potřebovat, mohu se na něj kdykoliv obrátit, je ochotný a rád pomůže. Do Scarlina jsem přijel poprvé 12. května, bylo už pěkně teplo, přes 20 °C, sluníčko hřálo a měl jsem hned pocit, že se mi tu bude líbit. Scarlino je malá, velmi malebná, starobylá toskánská vesnička. Leží na bočním hřebetu Monte Almy, vtěsnána mezi zříceninou hradu na hořejším konci a starý klášter na konci dolním. Obě stavby pochazejí z desátého století. Vesnice je dlouhá asi kilometr, ale široká sotva 100 m. Domečky se na sebe lepí tak těsně, až vzbuzují dojem, jako by se ty spodní držely pevně těch nad nimi ze strachu, aby neskouzly a nespadly dolů do údolí. Je odtud nádherný výhled na jednu stranu na Follonický záliv s ostrovem Elbou a siluetou Korsiky na obzoru, na druhé straně pak do překrásné toskánské krajiny, plné olivových hájů se zalesněnými kopečky v pozadí. Touto dvojicí krajinných panoramat se však nelze kochat současně. Od mořské vyhlídky u baru „Tentation“ se musíš „ponořit“ do vsi, přejít Piazzu Garibaldi, protáhnout se uzoučkými uličkami, a najednou se ocitáš „na balkoně“ s výhledem do vnitrozemí. Všechny uličky jsou úzké a příkré, více schody než uličky. Zmiňovaná Piazza Garibaldi je středem vsi a pyšní se pomníkem generála. Je to místo schůzek a říká se tam „Pod Pepíkem“. Přijel jsem asi v jednáct, odhodil tašku na postel a vyšel co nejrychleji zase ven. Pod Pepíkem ke mně přistoupil nějaký pán. „Vy jste asi ten nový host v bytě Anny Monsorno?“ „Ano, a vy jste Pietro?“ „Ano, co děláte teď?“ „Nic určitého, snad bych si dal nějaký aperitiv a pak si někde něco snědl.“ Aperitiv jsme si dali v Tentation, kdežto na jídlo mne vzal k „Balbovi“. Ristorante Balbo je na konci vsky, s terasou a hlavně vynikající kuchyní. V průvodci Michelinu byl uveden již přes čtyřicet let jako nejlepší restaurace v Maremmě, jak se tato oblast nazývá. Pietro choďoval pomáhat, to jest plnit lahve s vínem, zametat před vchodem a tak podobně, za to patřil k personálu a mohl s nimi jíst. Výborně a levně. Představil mne Balbovi a jeho rodině, ukázal mi, odkud kam se zametá a odešel plnit víno. Zametl jsem, podíval se za Pietrem do sklepa naučit se plnit víno. Balbo mne pozval na oběd, povídali jsme si a od té doby jsem pracoval a jedl s nimi. Abych byl přesný, pozvali mne nejen na oběd, přijali mne vlastně do rodiny. V restauraci bylo práce až nad hlavu: uklízet zahradu, zametat listí, ořezávat stromy, stříhat živý plot, občas umýt zahradní nábytek nebo auta. Pomáhal jsem, co se dalo.

Také jsem jezdil s Balbem do Castelliny v Chianti, odkud vozil víno. Olej jsme měli ze Sabinských vrchů poblíž Říma. I tam jsem poznal výborné a schopné lidi. Vysvětlili mi, jak se lisuje olej a co je přitom důležité. Balbo tvrdil, že to je nejlepší olej v Itálii; byl ochoten zaplatit za dobrý olej cokoli. „Není-li olej vynikající, jak může být vynikající restaurace?“ prohlašoval. Balbova rodina mi říkala Giovanni, někteří Scarlinesi nechtěli být neuctíví a oslovovali mne proto „ingeneri“. Říkal jsem jim: „Klidně mi tykejte. Nepřijel jsem do Scarlina jako inženýr, přijel jsem jako Giovanni. A kromě toho jsem viděl pracovat vaše inženýry, takže pro mne je to teď urážka“. A tak si zvykli na Giovanniho. Balbův bratr Enio měl prádelnu, což znamenalo, že měl vlastní prádlo, které pronajímал hotelům a restauracím v okolí, špinavé zase sbíral, pral a vyměňoval za čisté. Jezdil daleko, měl zákazníky nejen v okolí Scarlina, ale až u Sieny a za St. Gimignano. Aby byly jízdy příjemnější, bral s sebou přátele. Jednou vzal také mne, rozuměli jsme si okamžitě, nejen v práci a v jídle, ale také jinak. Enio znal stovky vtipů, samozřejmě toskánských, které mi vykládal. Ze začátku jsem jim nerozuměl, tak mi je Enio vysvětloval. Smáli jsme se dvakrát. Pak jsem mu vykládal já ty české, švýcarské a německé, těm zase nerozuměl Enio, tak jsem mu je vysvětloval já, Enio opravoval mou itaštinu a my (přítom) jsme se mohli oba potřhat smíchy. Pak mi vyprávěl Enio, jak ve svých třech letech poprvé řídil otcovo nákladní auto. Ujel asi tři metry, dál to nešlo, byla tam zeď. A pak, jak ve čtrnácti vozil horníky do Gavorana na noční směnu, s ústním povolením svého otce, který se domníval, že to povoluje staršímu Balbovi. A tak nám s Eniem ubíhaly baječné dny, nikdy jsem se neměl tak výborně. I když jsme se vraceli někdy až po půlnoci a unaveni k smrti. Enio měl krásné prádlo, hodilo se pro dobré restaurace. Jedl jsme jednou tu, jednou tam. Enio se staral o všechny dobře, velká většina jeho zákazníků se stala i mými přáteli. Zjistil jsem, že mají problémy s překladem jídelních lístků, hlavně do němčiny a do angličtiny. Začal jsem jim je překládat, ne přesně doslova, spíš tak, aby dostal čtenář chuť popsané jídlo vyzkoušet. Když pak pár Němců potvrdilo, že ten překlad je dobrý, stal jsem se žádaným překladatelem. Samozřejmě, abych vyzkoušel, jsou-li jídla správně přeložena, musel jsem je také všechna sníst. Tím jsem poznal toskánskou kuchyni. Věřte mi, podle mne je to ta nejlepší na světě. A co je na ní nejlepší?

Že je každý talíř plný! Enio vedl své účty od ruky, používal jen starou kalkulačku. Abych se mu zavděčil, koupili jsme od jednoho kamaráda použitý počítač a já jsem mu do něj sestavil takový malý program na účetnictví. Tím jsem si ovšem přidělal práci, protože od té doby jsem musel začátkem každého měsíce sám dělat vyúčtování, Enio totiž odmítal, naučit se obsluhovat počítač. Do školy prý nepůjde, už toho ví stejně až moc! A když někdo potřeboval prádlo narychlo mimo turnus, dovezl jsem mu ho já. Zákazníci to ocenili, nejen obědem nebo večeří. Díky tomu jsem se naučil jezdit po toskánských silnicích. To totiž není vůbec snadné. Všude jinde v Evropě jsou zatáčky řešeny stejně: nejdřív velký rádius, pak malý a pak zase velký. V Toskánsku jsou dva důvody, proč tomu tak není: jeden je ten, že silnice nejsou konstruovány, ale byly prostě postaveny tam, kde dříve jezdívali oslové. Ti si totiž vyhledávali vždy nejmenší stoupaní a zatáčeli podle utváření terénu, tak, jak se jim to hodilo. No, a ten druhý důvod: ti, co dnes udržují a opravují toskánské silnice, jsou také oslové! Ve Scarlinu, to jest vlastně v Maremmě, se mi opravdu líbilo. Byt jsem měl původně najatý na tři neděle dovolené. Prodloužil jsem si to o týden, pak jsem měl najatý jiný byt na dalších čtrnáct dní, pak jsem si najal jeden na půl roku – a nakonec jsem si jeden koupil, v Masse Maritimě. Ta se nachází jen 12 km od Scarlina, ale je to úplně jiný svět. Scarlinesi říkají: „Massa, Massa, più si sta, più pelle si lassa!“, což znamená asi tak „Koukej se vrátit do Scarlina co nejrychleji!“ Nemají massetany rádi. Ale někoho musí mít neradi, jinak by nebyli lidmi. Aby mohli mít rádi mne, říkali mi Scarlinese z Massy. Přijel jsem na tři neděle dovolené a zůstal jsem osm let. A byl bych jistě zůstal ještě déle, kdyby mne nezačaly obtěžovat zdravotní problémy, zvané stáří.

Jan Kříž

Regionální zvláštnosti italské kuchyně – Toskánsko

Nejstraší latinské slovo k označení území Etruského národa je „Etruria“ a císař Augustus tak nazval sedmý z jedenácti krajů, do nichž rozdělil

Itálii. V jižní části říše převládlo jméno Tuscia a až v 10. století se objevil název **Toskánsko**.

Zdejší kuchyně je bez příkras, je jednoduchá, zrozená z etruských tradic a z fantazie kuchařů ze dvora rodu Medicejských. Historie toskánské gastronomie vznikla kolem roku tisíc s počátkem svobodných měst. Po křížáckých taženích a až do konce čtrnáctého století byla místní kuchyně přehrší nejrůznějších chutí a koření, aby mohla uspokojit vojáky a venkovské šlechtice. V patnáctém století za Lorenza Magnifica se kulinářské chutě začaly pomalu odlehčovat díky vyváženějším receptům, které se v šestnáctém století, v dobách Kateřiny Medicejské, šířily i ve Francii. Ale až po velké francouzské revoluci a s nástupem buržoazie toskánská kuchyně pronikla na venkov a vytvořila jednoduché recepty v návaznosti na sezónní suroviny a na přiměřené ochucení.

„Kuchyně chudých, která je dobrá i na stůl králů“, zvolal významný člen doprovodu krále Viktora Emanuela II., když popisoval tuto kuchyni plnou voňavých pečení.

Zelenina, kaštiny, špalda, fazole a zvěřina se objevují v mnoha toskánských receptech, ale pokrm, který tento kraj charakterizuje nejlépe, je bezpochyby chléb. Je chuťově prostý, bez soli, takže se výborně hodí ke všem ostatním pokrmům od předkrmů až po dezerty. Svého času chléb v Toskánsku dokonce nahrazoval těstoviny, které nebyly příliš rozšířené, kromě sienských „*pici*“ (ručně hnětené nudle) nebo arezzských „*papardelle alla lepre*“ (široké nudle se zajícem na smetaně). Ovčím sýr, vepřové maso či olivový olej se používají do různých typických receptů, které se od jedné vesnice ke druhé liší. V každém toskánském receptu, i když se skládá jen z několika málo ingrediencí, je česnek a cibule, rozmarýn, šalvěj, bazalka, bobkový list, petrželka, muškátový oříšek, koriandr, hřebíček, skořice a pepř. A to je základ pro zeleninovou polévku „*ribollita*“, pro „*panzanella*“ (chléb s olejem, octem, cibulí, bazalkou a rajčaty) a pro dušenou masovou směs „*scottigliata*“. Když se podíváme na kuchyni toskánských měst, zjistíme, že Florencie je známá svým biftekem s kostí, zeleninovou polévkou „*ribollita*“, střívký a plackou s vejcem a že Livorno vyniká hustou rybí polévkou „*caciucco*“ a sušenou treskou.

RIBOLLITA

SUROVINY: 1 hrst černého zelí (odrůda zelí pěstovaná v Toskánsku), 1/4 hlávky kapusty, 1 sva-

zek mangoldu, 1 pór, 1 cibule, 2 brambory, 2 mrkve, 2 cukety, 2 celerové natě, 300 g bílých fazolí, 2 loupaná rajčata, extra panenský olivový olej, sůl a pepř, 250 g tvrdšího domácího chleba.

PŘÍPRAVA: Fazole namočte přibližně na 8 hodin a vařte ve 2 litrech vody. Ve druhém hrnci osmahněte na olivovém oleji cibuli nakrájenou na plátky, postupně přidejte ostatní nahrubo pokrájenou zeleninu a 10 minut vařte na mírném ohni, potom přilijte vodu z fazolí a polovinu samotných fazolí. Druhou polovinu fazolí propasírujte a rovněž přidejte. Osolte, opepřete a vařte asi tak hodinu na mírném ohni. Poté přidejte chleba nakrájený na malé plátky, dobře promíchejte a podávejte v keramických talířích s kapkou toskánského extra panenského olivového oleje s výraznou ovocnou chutí - a žádného jiného.

LARDO DI COLONNATA (COLONNATSKÁ SLANINA)

V minulosti bývala slanina prostá a jednoduchá uzenina, v Apuánských Alpách platila za nejnuznější potravinu. Její historie sice není doložena, ale traduje se jedna legenda, která ji připisuje jednomu velkému renesančnímu umělci.

Legenda vypráví, že když Michelangelo jezdil nahoru do Colonnaty, aby si vybral mramor na svá díla, nakupoval si také slaninu, protože pro ni měl velkou slabost.

Koncem 19. století se vepřovému sádlu říkalo v Apuánských Alpách „jídlo anarchistů“, protože ve svých úkrytech v horách přežívali právě díky solené slanině.

Způsob zrání slaniny používaný v Colonnatě se po staletí nezměnil, i když dříve se tehdy drahé a vzácné koření nahrazovalo různými vonnými bylinkami, jež rostly v apuánských skalách.

Příprava colonnatské slaniny začíná rozdělením vepřového sádlu na pravidelné špalíky, do nichž se vtírá mořská sůl. Mramorové „vany“ (kde slanina zraje) musí být pečlivě vytřeny olejem a kořením (kabátek), poté se do ní uloží první kus slaniny, a to na vrstvu směsi hrubozrné přírodní mořské soli, nahrubo mletého černého pepře, čerstvého loupaného česneku, drhnutého rozmarýnu a šalvěje.

Vana se postupně naplňuje střídavě vrstvou slaniny a koření směsí a uzavře se mramorovou deskou.

Slanina je hotová nejdříve po šesti měsících: když se nakrájí, jsou její plátky běloučké, měkké,

voňavé a neuvěřitelně sladké, přestože byla naložena ve velkém množství soli.

Giuseppe Ricchi.

Přízrak jménem Camorra

Slovo Camorra jako kdyby bylo negativním synonymem Neapole. V obdobích, kdy vypukne válka klanů a místní kroniky oznamují denně případy několika mrtvých, i stránky českého tisku zahlcují články o tomto městě. Novináři definují Camorru jako odnož sicilské mafie, jako camorristy označují pouliční delikventy a zloděje, celou situaci pak líčí jako vyhlášení stanného práva a doprovází ji fotografií městského policisty na Piazza del Gesù. Skutečnost je taková, že během svých krátkých senzačních pobytů zpravidla pochopí jen nepatrně málo z toho, co tento jev organizovaného zločinu opravdu představuje.

Camorra se vyvinula podobně jako sicilská mafie v prostředí absence autority státu a fungujících zákonů. Lidé si tedy stanovili pravidla sami a ti silní a vyvolení začali postupně ovládat sociální a hospodářské vztahy v daném regionu. Spolupráce mezi Camorrou a Cosa nostrou byla sice vícekrát prokázána, jinak ale jde o dva nezávislé fenomény organizované kriminality. Další mocnou zločineckou organizací v Itálii je 'ndrangenta operující v oblasti Kalábrie.

Turistický návštěvník města může tento jev jen těžko zaregistrovat, pokud náhodou nepřijede v období války klanů, kdy se zde pohybuje přece jen nápadněji více policejních hlídek. Pouliční mikrokriminalita a výtržnictví nemusí být ovšem bezpodmínečně projevem organizovaného zločinu, jen důsledkem sociálních problémů s ním souvisejících. Paradoxní je, že ve vyhlášených camorristických čtvrtích na severu města typu Scampia pouliční zlodějství neexistuje. Jakmile, nějaký mladík snad pokusí ukrást tašku, je okamžitě předveden vůdci okrsku, kde bydlí. Kdo ví, ke komu patří a chová se loajálně, může klidně nechat stát auto na ulici nezamčené. Sociální kontrola svěřených „území“ je evidentní. Když jsem se nastěhovala do čtvrti Quartieri Spagnoli, kam se lidé obávají vkročit i ve dne, aniž bych se s kýmkoli bavila a mluvila o sobě, lidé v domě i okolí mě uctivě zdravili, věděli, že pracuji na univerzitě a projevovali mi gesty přátelství. Po určité době jsem vůbec

neměla strach vrátet se domů i v pozdních nočních hodinách, měla jsem pocit jistoty, jako kdyby někdo nade mnou držel ochrannou ruku, a nadpozemské síly to určitě nebyly.

Při delším pobytu si člověk všimne, že v některé zóně města akutně chybí pohodlný supermarket a postrádá i další služby, třeba samoobslužnou prádelnu. Někdy naopak prosperující obchod z ničeho nic zavře. A určité řetězce naopak rozševrají své provozovny jak houby po dešti. I neviditelná ruka trhu má asi nějakou konkrétní podobu.

Pro původ pojmu *Camorra* nabízí slovník více hypotéz. Poprvé v historii byl tento termín použit pro sardské žoldnéře ve 13. století, kteří se během nadvlády Španělů dostali v 16. století do Neapole. „Camurri“ byl také název pro krátké kabáty španělských banditů. Slovo označovalo rovněž zvláštní daň, kterou musely vyplácet lokály provozující hazardní hry ochráncům pořádku.

Na rozdíl od jiných zločineckých band roztroušených po venkově našla *Camorra* úrodnou půdu především ve městě, v nejvíce zalidněných čtvrtích, a ustanovila se oficiálně roku 1820 shromážděním v kostele Svaté Kateřiny a Formiello v blízkosti Capuanské brány. Střídající se vlády Burbonů byly natolik zaměstnané vlastní obranou proti různým politickým sektám liberálů, že se vůbec nepokoušely zastavit tuto rostoucí zločineckou vlnu, naopak mnoho zásahů vládní policie se odehrávalo za vydatné pomoci camorristů, kteří se tak stali výraznou oporou při udržování veřejného pořádku.

Původně se sdružení soustředilo na výběr výpalného od četných provozovatelů neapolských heren, postupně se tento projev vydírání stal běžnou podmínkou provozování jakéhokoliv obchodu. Zvláště vysoké taxy byly uvaleny na prostituci. Přestože camorristé nešetřili násilnostmi a zločinnostmi, požívali u lidí značné benevolence, protože ve stavu naprostého nezájmu o sociální problémy ze strany státních institucí jim tiito garantovali alespoň minimum „spravedlnosti“.

Za zmínku stojí obřad, nazývaný „*zumpata*“, kterým kandidát vstupoval do organizace. Jednalo se o přísazné prohlášení spočívající v jakémsi rustikálním duelu, při němž účastníci používali nůž jako nástroj své síly. Přestože už dávno jsou nástroji camorristů nejmodernější zbraně a zcela nejoblíbenější kalašnikov, symbolem je stále nůž. Proto se objevuje i na obálce románu Roberta Saviana.

Po sjednocení Itálie se camorristům dostalo nejvyššího uznání a cti: v roce 1860 ustanovil, prefekt

Liborio Romano, zodpovědný za udržování veřejného pořádku, *Camorra* oficiálně občanskou institucí pověřenou ostrahou proti lidovým povstáním. Ironicky řečeno – Garibaldi v podstatě přijal jako šéfa policie šéfa *Camorra*.

Teprve v r. 1911 došlo s vůdci organizace k prvním soudním procesům za spáchané vraždy, a to díky výpovědím spolupracovníků s policií z řad bývalých camorristů.

Mussolini a jeho opatření učinila krátce přítrž různým zločineckým organizacím, utichá dokonce i činnost *Cosa nostra*.

Po válce se ovšem *Camorra* rozjíždí na plný plyn. Americký mafiánský boss Lucky Luciano, jemuž vláda USA nařídila nucený pobyt v Neapoli, se postaral o rozšíření vlivu camorristů daleko za hranice regionu a pomohl jim začlenit se do mezinárodních nelegálních obchodů.

Mění se také organizační struktura *camorra*: na rozdíl od sicilské *Cosa nostra* představuje tato organizace, čítající řádově na tisíce příslušníků, zhruba 200 rodin aktivních v celé Kampánii. Jakýkoli pokus o vertikální hierarchické uspořádání ztroskotal, i za cenu krvavých střetů. Tyto rodiny se dále mezi sebou seskupují a utvářejí klany (statistiky uvádějí 40 klanů v Neapoli a kolem stovky v provincii), které se nezdíka opírají o politickou moc obcí a státu, a kontrolují důležité ekonomické aktivity v regionu s dalekosáhlými kontakty po celém světě, např. ve Španělsku, Portugalsku, v Číně, Santo Domingu a Rumunsku. Není tajemstvím, že důležitým opěrným bodem ekonomické expanze camorristů do východní Evropy po pádu komunismu byla Česká republika.

Oficiálně je zainteresovanými účastníky *Camorra* nazývána *O'sistema*, Systém.

Hlavní oblastí ekonomického zájmu camorristů jsou především veřejné zakázky, v poslední době je zlatým dolem stavba metra a železnice pro expresní rychlovlaky. Dále zakázky stavební a celý kolos textilních továren a manufaktur. Camorristé mají v rukou nelegální migraci osob, prostituci, praní špinavých peněz, lichvu a obchod s drogami. Každý klan kromě toho přísně kontroluje věrnost svých příslušníků a čistotu revíru. Jakmile je jeho moc – byť sebemenším způsobem – ohrožena či zkompromitována jiným klanem, vede to k četným nájemným vraždám, které mají zprvu zastrážit, pak zcela zlikvidovat protivníka.

Podle oficiálních odhadů se celkové zisky *Camorra* pohybují ročně kolem dvanácti a půl mili-

ard euro. K výše uvedeným „oborům činnosti“ je třeba připojit ilegální likvidaci odpadu, domovního i průmyslového a také toxického, což je záležitost nesmírně lukrativní. Zatímco výrobní podniky v celé Itálii i jinde v Evropě se snaží ušetřit na likvidaci odpadu, která podléhá přísným normám a je velmi nákladná, v Kampánii je to pro určité specialisty příležitostí k nevidaným výdělkům. Výrobci ušetří a Camorristé vydělají, ruka ruku myje a kampánský venkov se postupně proměnil v největší černou skládku v Evropě doprovázenou totální devastací životního prostředí. Oblast kolem Noly, kdysi známá jako nejúrodnější a nejzelenější „*Campania felix*“, je nyní označována jako trojúhelník smrti.

A v samotné Neapoli se v periodických obdobích hromadí domovní odpad na chodnicích do výše několika metrů a v bezvýhodné situaci správa města zařídí jeho transport do Německa nebo jinam, za mnohonásobně vyšší sumy než by byla běžná likvidace v regionu, jenže tady prostě není kam s ním.

Četné camorristické frakce mají rozděleny různé části města podle sféry zájmů. Nechalné proslulá je čtvrť Sanità, historické centrum a Forcella, také Quartieri Spagnoli. Severní satelitní předměstí Neapole mezi čtvrtěmi Scampia a Secondigliano je zcela ovládáno camorristickým kartelem nazývaným *Alleanza di Secondigliano*. Ani měšťanská čtvrť Vomero, dlouhá léta považovaná za nedotknutelnou, nezůstává stranou camorristických infiltrací. Z mimoneapolských obcí jsou camorristickému útlaku nejvíc podřízená města na úpatí Vesuvu (Torre del Greco, Torre Annunziata, Somma Vesuviana, San Giuseppe) a svým rozsahem a vlivem mocí Neapoli konkuruje celá provincie města Caserty.

Když vypukne válka klanů, přinášejí denně média zprávy o mrtvých, a to bez jakéhokoli nádechu senzace. Nejčastější obrázek: člověk s pouty na rukou ležící vedle auta s tmavou louží pod sebou, přes hlavu prostěradlo. Jestliže v období „klidu“ se počet obětí Camorry pohybuje maximálně kolem osmdesáti za rok, během faidy je to i přes dvě stě. Číslo hodné obětí občanské války nebo teroristického útoku. Nezřídka mezi oběťmi skončí nevinní. V roce 1994 požádal tehdy novopečený starosta Neapole Antonio Bassolino vládu o pomoc při zásahu proti běsnícím camorristickým klanům. Do operace s názvem „Partenope“ bylo nasazeno 500 vojáků italské armády a celá akce byla

s přestávkami relativně úspěšně ukončena v červnu 1998. V období největšího rozkvětu bassolinovské éry se zdálo, že ve městě nastal konečně klid a alespoň pouliční kriminalita a tradiční „scippi“ vymizely, což výrazně přispělo k rozvoji turistiky.

Jenže to bylo jako utlumení národu, který vybují s novou a ještě větší silou. Začátkem devadesátých let dobyl Paolo di Lauro a jeho jedenáct synů pod svou kontrolu většinu drogového trhu v Neapoli. „Kšeftík“ s obratem kolem sta milionů euro ročně. Poté, co Paolo di Lauro byl nucen zmizet ze scény před pronásledováním vyšetřovatelů, údajně na Balkán, převzal vedení klanu jeho syn Cosimo, do té doby hlava „ozbrojených sil“ rodiny. Cosimo udělal chybu typickou pro mnoho mladých bossů: zatímco jeho otec s pověstí supermanažera žádal jen odvěst dobrou práci a každému nechával jeho zisk, Cosimo ve snaze omladit klan vytlačil staré a ostřílené a překupníkům dovolil jen prodej v „maloobchodní dimenzi“ s minimální marží. Stará garda se separovala a seskupila kolem Raffaela Amata a začala provozovat vlastní obchody řízené se Španělska. Tak došlo k válce mezi De Laurovými a tzv. Secesionisty, separatisty. A vraždění a prolévání krve nemělo konce.

Salvatore De Magistris byl umučen k smrti, protože nechtěl vyrazit místo pobytu svého zetě. Dvaadvacetiletá dívka Gelsomina Verde byla mučena, zastřelena dvěma výstřely z pistole a pak upálena ve fiatů 600 patřícímu otci. Krátce chodila s jedním z odpadlíků.

Jednapadesátiletý Salvatore Pelluso je zastřelen v nádražní pizzerii „Pelloni“ ranou do týla. Jeho hlava spadne na pizzu margheritu, kterou chtěl právě nakrojit. Čtyřiapadesátiletý zelinář Gennaro Emolo je zastřelen dvěma ranami do lícních kostí před čerstvě novým policejním komisariátem na náměstí Ottocali. Jeho syn nezachoval věrnost klanu Di Laurů.

Na předměstí Casavatore jsou nalezeny mrtvoly dvou dvacetiletých mladíků, oba s pouty na rukou, střelnými ranami v zádech. Vrahové se maskovali za policisty. Technika občanské války v Kosovu, odkud Cosimo Di Lauro rekrutoval mnoho svých nájemných vrahů.

Když se obchodní ztráty dostanou do příliš velkých čísel, otevřená válka se uklidní. Přechodné složení zbraní znamená, že se smí střílet jen tehdy, když někdo vykonává pomstu na příbuzném.

Odkud se bere tato bezudná krutost, která zabíjí s všemožnou invencí? Zabíjí se ženy, matky,

oběti se mučí, vypíchnuté oči, flexou odříznutá hlava, useknuté paže, mrtvola zabalená v celofánu. Dokonce zabitý policista, což porušuje nepsané pravidlo jakési rovnováhy mezi Camorrou a policií, podle níž se policisté nevráždí.

Dnešní Camorra je mnohem bohatší než v minulosti. Ovlivňuje obrovský koloběh peněz, ekonomické dominium se rozrostlo o obchod s drogami. Systém představuje způsob a zároveň touhu rychle se obohatit, zbohatnout nepochopitelným způsobem. Nic nemá větší hodnotu než moc nad druhými. Každý chce toto opojení zažít, byť jen nakrátko, přestože ví, že všechno zavání konečnou bitvou – a smrtí.

Dr. Lenka Uchytlová

Letní intenzivní kurzy italštiny

Chcete se naučit základy italského jazyka a nemáte čas chodit do pravidelného semestrálního kurzu? Jezdíte pravidelně za italským sluncem a vadí Vám skutečnost, že se s hovornými domorodci ne vždy dokážete domluvit? Máte rádi cizí jazyky a v létě Vám zbývá týden volného času? Navštěvujete již naše jazykové kurzy, ale chtěli byste se zařadit do vyšší úrovně znalostí? Pokud jste na některou z těchto otázek odpověděli kladně, pak je právě pro Vás určena naše nabídka letních intenzivních kurzů italského jazyka.

Letní intenzivní kurzy jsou zaměřené na rozvíjení obecných jazykových znalostí, jejich nedílnou součástí jsou nejen gramatická a poslechová cvičení, ale i konverzace, jazykové hry a praktické seznámení s odlišnostmi italské a české kultury.

● v jihočeské pobočce SPI v Českých Budějovicích

letní kurzy svým rozsahem šestnácti vyučovacími hodinami (4 hodiny denně v průběhu čtyř po sobě následujících dnů) odpovídají běžné-

mu semestrálnímu kurzu. Probíhají v příjemných a městskou hromadnou dopravou dobře dostupných prostorách sídla Společnosti přátel Itálie, na adrese U Výstaviště 4, v sousedství pizzerie Romagna (sídlo se nachází přímo u zastávky U Parku, kam jezdí autobusy číslo 1 a 9 a trolejbus číslo 14. Snázili jsme se vyjít vstříc Vaším požadavkům a časovým možnostem, a proto otevíráme kurzy ve dvou úrovních jazykových znalostí (podle Evropského referenčního rámce) a ve dvou časových variantách.

Pro otevření kurzu je nutný minimální počet čtyř studentů ve skupině. Změny vyhrazeny.

Pokud jste si z naší nabídky nevybrali, je možné nás kontaktovat prostřednictvím mobilního telefonu (776 600 097, po–pá 10.00–17.00) či e-mailové adresy amicidellitalia@centrum.cz, a pokusíme se společně najít řešení třeba v podobě individuálního kurzu ve Vámi stanoveném termínu a znalostní úrovni.

Těšíme se na Váš telefonát či e-mail, jejichž prostřednictvím Vám rádi poskytneme bližší informace třeba i o nabídce podzimních semestrálních kurzů.

Jitka Rauchová, Společnost přátel Itálie České Budějovice, www.prateleitaliecb.eu

● v olomoucké pobočce

bude po předešlých dvou úspěšných ročnících uspořádán letní intenzivní kurz italského jazyka „Týden s italštinou“ od pondělí 17. do pátku 21. srpna 2009. Předměty kurzu: konverzace, gramatika, reálie, filmy. Denně 6, celkem 30 vyučovacími hodinami. Denní rozvrh: 9.00–10.30, 10.45–12.15, 13.00–14.30. Vyučují: italský rodilý mluvčí a zkušený čeští lektori. Cena 2.900 Kč s 5% slevou pro členy Společnosti přátel Itálie. Přihláška a záloha 1.000 Kč do 15. července. Mimo olomouckým účastníkům může být zajištěno ubytování dle individuálních požadavků sdělených nejpozději do téhož data. Bližší informace Dott. Kvído Sandroni, tel.: 605 544 321, e-mail: italiano-ol@volny.cz, www.volny.cz/italiano-ol

Jazyková úroveň	Termín konání	Čas konání	Cena	Lektor
A0 úplný začátečník	19.–22. 7. 2009	16.00–19.15	1.600,–	Martin Opluštil
A1 falešný začátečník	26.–29. 7. 2009	16.00–19.15	1.600,–	Martin Opluštil
A0 úplný začátečník	16.–19. 8. 2009	9.00–12.15	1.600,–	Mgr. Václav Grubhoffer
A1 falešný začátečník	23.–26. 8. 2009	9.00–12.15	1.600,–	Mgr. Václav Grubhoffer

1. pololetí 19. ročníku kurzů italštiny SPI ve šk. r. 2009–2010 v Praze

Pražská pobočka, Brixihó 21, 162 00 Praha 6, www.prateleitalie.eu, zahájí 1. pololetí 19. ročníku kurzů italštiny **od pondělí 28. září do čtvrtka 1. října**. Kurzy jsou rozvrženy do 15 lekcí o dvou spojených vyučovacích hodinách týdně. Vyučují 4 italské a 6 českých lektorů s vysokoškolskou kvalifikací podle učebnice „ITALŠTINA“ autorek Bahníková, Benešová, Ehrenbergerová, vydané nakladatelstvím Leda. **Zápis prostřednictvím internetu je možný ihned** na webových stránkách Společnosti, kliknutím na heslo KURZY, dále na KÓD před vybraným typem, dnem a hodinou kurzu na jejich rozvrhu, vyplněním e-mailového formuláře, který se objeví na displeji a kliknutím na heslo ODESLAT. Přihlášený dostane obrátem potvrzení o přijetí a variabilní symbol, který uvede v příkazu pro úhradu kurzovního. **Osobní zápisy** s možností úhrady kurzovního v hotovosti budou **od pondělí 14. 9. do 1. 10. denně mimo pátku od 16.30 do 18.00 h. v 1. poschodí Malostranského gymnázia, Josefská 5, Praha 1**, kde také bude probíhat výuka denně mimo pátku od 16.00, nebo 17.45 hod. Přihlášený si zvolí den a hodinu kurzu i podle přehledu, od které lekce začíná, a to bez vstupního testu. Při chybné volbě je možný přestup do vyššího, nebo nižšího stupně.

Kurzovní 3.000 Kč bude sníženo o 100 Kč všem, kteří provedou úhradu kurzovního do 24. 9.
Bližší informace na tel. 606 648 317 a na prateleitalie@seznam.cz.

Přehled kurzů připravených pražskou pobočkou SPI

Kód	Stupeň	Od lekce	Den	Hodina	Zahájení	Učebna	Učitel
ÚZ 1	Úplní začátečníci	1	po	16.00–17.30	28. 09	1. p. 21	Mgr. Jiří Špaček
ÚZ 2	Úplní začátečníci	1	út	16.00–17.30	29. 09	1. p. 24	Dr. Francesca Cocco
ÚZ 3	Úplní začátečníci	1	út	17.45–19.45	29. 09	1. p. 24	Dr. Francesca Cocco
ÚZ 4	Úplní začátečníci	1	čt	17.45–19.15	1. 10	1. p. 21	Mgr. Eva Chodějovská
PZ 1	Pokračující začátečníci	3	čt	16.00–17.30	1. 10	1. p. 21	Mgr. Giovanna Giordanová
PZ 2	Pokračující začátečníci	6	út	16.00–17.30	29. 09	1. p. 21	Dr. Sonia Pernisco
PZ 3	Pokračující začátečníci	7	po	16.00–17.30	28. 09	1. p. 23	Dr. Francesca Cocco
PZ 4	Pokračující začátečníci	7	po	17.45–19.15	28. 09	1. p. 23	Dr. Francesca Cocco
MP 1	Mírně pokročilí	11	út	17.45–19.15	29. 09	1. p. 23	Mgr. Gabriela Kotrčová
MP 2	Mírně pokročilí	12	st	16.00–17.30	30. 09	1. p. 21	Miroslava Šircová
MP 3	Mírně pokročilí	12	st	17.45–19.15	30. 09	1. p. 23	Dr. Ivana Švagrová CSc.
SP 1	Středně pokročilí	17	st	17.45–19.15	30. 09	1. p. 21	Dr. Sonia Pernisco
SP 2	Středně pokročilí	17	út	16.00–17.30	29. 09	1. p. 23	Mgr. Giovanna Giordanová
SP 3	Středně pokročilí	23	po	17.45–19.15	28. 09	1. p. 21	Mgr. Jiří Špaček
P 1	Pokročilí	26	st	16.00–17.30	30. 09	1. p. 23	Dr. Ivana Švagrová CSc.
P 2	Pokročilí	32	út	17.45–19.15	29. 09	1. p. 25	Roberto Alquati
P 3	Pokročilí	32	st	17.45–19.15	30. 09	1. p. 25	Roberto Alquati
OK	Opakování a konverzace		st	16.30–18.00	30. 09	1. p. 24	Prof. Sylva Hamplová CSc.

1. pololetí kurzů italštiny v mimopražských pobočkách SPI ve šk. r. 2009–2010

● Jihočeská pobočka České Budějovice, U Výstaviště 4, www.prateleitaliecb.eu.

zahájí 1. pololetí v trvání dvanácti týdnů v pondělí 12. října! Zápisy a informace na telefonu 776 600 097 a na e-mailu amicidellitalia@centrum.cz. Pro otevření každého kurzu je nutné alespoň 6 osob. Lekce o dvou spojených vyučovacích hodinách jednou týdně se budou konat v pozdních odpoledních hodinách, nebo večer v pondělí až čtvrtek.

V základní nabídce kurzů jsou 4 různé úrovně od úplných začátečníků po středně pokročilé. Pro každý kurz je připravena základní výuka gramatiky, ale i seznamování s italskou kulturou, aktuálním děním v Itálii, jazykové hry a jednou za měsíc možnost přímého kontaktu s italštinou v jedné lekci věnované jen konverzaci.

Jako novinka budou otevřeny konverzační kurzy s rodilým mluvčím, a to buď jen 2× do měsíce vždy 2 spojené vyučovací hodiny, nebo ve spojení s pololetním kurzem italštiny třetího a čtvrtého stupně tak, že k pravidelné dvouhodinové lekci, která probíhá každý týden přibude 2 týdny v měsíci další den dvouhodinová konverzace s rodilým mluvčím.

Pololetní kurz italštiny	úroveň 1–4 (A0–A3)	6 h + 2 h konverzace v měsíci
Konverzace	úroveň 3 a výše (A3 a výše)	4 h (2× 2 h) v měsíci
Kurz italštiny + konverzace	úroveň 3–4 (A2 – A3)	12 h v měsíci

● Olomoucká pobočka, www.volny.cz/italiano-ol, zahájí 1. pololetí v trvání 15 týdnů od pondělí 21. do středy 23. září! Zápisy a informace na telefonu 605 544 321 a na e-mailu italiano-ol@volny.cz. Zápisy a informace s možností uhradit kurzovné hotově pondělí 14. a úterý 15. září od 16.00 do 18.00 hod. v učebně ve druhém patře základní školy Sv. Vorskly, Aksamitova 6, Olomouc, kde budou probíhat všechny kurzy, vedené italským rodilým mluvčím. Kurzovné za 30 vyučovacích hodin v 15 lekcích o dvou spojených vyučovacích hodinách jednou týdně 1.900 Kč, Sleva pro členy SPI a studenty 5 %.

Úplní začátečníci	Lekce 1–8	Pondělí 17.30–19.00
Pokračující začátečníci	Lekce 5–12	Středa 15.45–17.15
Mírně pokročilí	Lekce 10–17	Středa 17.30–19.00
Středně pokročilí	Lekce 13–21	Úterý 15.45–17.15
Pokročilí	Lekce 19–26	Úterý 17.30–19.00
Expertí	Lekce 23–30	Pondělí 15.45–17.15

● Plzeňská pobočka nabízí v 1. pololetí prostřednictvím kontaktu na Mgr. Kateřinu Strnadovou, tel.: 724 958 575 a e-mailu strnadova.katerina@post.cz tyto kurzy italštiny:

Začátečníci	Úterý 17.00–18.30	Mgr. Petra Zdeňková
Mírně pokročilí	Pondělí 18.00–19.30	Mgr. Hedvika Santoro
Středně pokročilí	Středa 18.00–19.30	Mgr. Hedvika Santoro
Pokročilí	Pondělí 18.00–19.30	Mgr. Kateřina Strnadová

V těchto plzeňských kurzech se pracuje s učebnicemi Progetto italiano 1, 2, 3.

● Teplická pobočka

připravuje v 1. pololetí 3 kurzy pro veřejnost v učebnách gymnázia Dobrovolců 11.

Začátečníci	Rozvrh dle dohody ve skupině	Ing. Alice Macková
Mírně pokročilí	Rozvrh dle dohody ve skupině	Ing. Alice Macková
Pokročilí	Středa 16.30–18.00	Alena Kovářková

Bližší informace na tel. 603 532 232 a na venusef@seznam.cz.

● Zlínská pobočka

otevře kurz italštiny a konverzace pro mírně pokročilé (podle učebnice IN ITALIANO a VIVI ITALIANO). 1 lekce o dvou spojených vyučovacích týdne v úterý nebo ve čtvrtek v odpoledních, nebo večerních hodinách podle domluvy ve skupině. Cena 1500 Kč. Vyučující Bc. Šárka Repíková, učebna Příční ul. 3281, Zlín 1 (v blízkosti prodejny Lídl u nemocnice).

Bližší informace a přihlášky na tel. 602 728 842 a na e-mailu: Repikova.sarka@seznam.cz.

Pro Vaši informaci

- **Jako každoročně byla i k minulému, tj. letošnímu prvnímu číslu Zpravodaje, přiložena poukázka k úhradě ročního členského příspěvku.** Vám, kteří jste příspěvek na r. 2009 již uhradili, opakujeme, že distribuční firma vkládá poukázky automaticky do všech výtisků a že jsme nemohli ovlivnit, komu poukázku poslat a komu již ne. Členům, kteří úhradu příspěvku dosud neprovedli připomínáme, že podle usnesení VI. valného shromáždění je **minimální výše příspěvku** u zaměstnaných členů 200 Kč a u studentů a důchodců 100 Kč. Zmíněné usnesení ukládá všem členům, pokud se z jakéhokoliv důvodu nemohou na činnosti podílet, plnit alespoň základní členskou povinnost, řádně a včas platit roční členské příspěvky ve stanovené výši a **podle svých možností i ve vyšší částce.** Neuvedete-li při úhradě poukázkou jako variabilní symbol číslo Vašeho členského průkazu jsme schopni přesto Vaši úhradu identifikovat. **Při úhradě bankovním převodem bez Vašeho členského čísla jako variabilního symbolu však je nutné jako doplňující údaj uvést Vaše jméno a příjemní.** Úhradu můžete také učinit hotově u kterékoliv pobočky České spořitelny. **Náš účet má č. 1937698369/0800.**

- **Rozvrh kurzů Společnosti přátel Itálie na 1. pololetí šk. roku 2009–2010** v Praze a v pěti mimopražských pobočkách je zveřejněn na předešlých stránkách a na našich webových

stránkách. Zápisy na internetu jsou možné již nyní. Osobní zápisy v Praze budou zahájeny v pondělí 14. září. Kurzy budou zahájeny od pondělí 28. září do. čtvrtka 1. října.

- **Partnerský vztah PRAHA 1 – TRENTO.** Delegace partnerských měst Trenta se jako každoročně zúčastnila významného svátku sv. Vigilia, patrona města. Delegaci města Prahy tvořili: Ing. Petr Hejma, starosta MČ Praha 1 s choťí, Daniel Hodek, zástupce starosty Praha 1, Mgr. Antonín Kazda, člen rady Praha 1 a předseda Komise zahraničních vztahů, Jan Arnstein, člen zastupitelstva Praha 1 a člen komise zahraničních vztahů, Ing. Jitka Vaculíková, tajemnice komise zahraničních vztahů. Čestným hosty byli čerstvě penzionovaný ředitel Hudby hradní stráže a policie ČR (HHS) plk. Mgr. Miroslav Hanzal s choťí, nový ředitel hudby plk. Mgr. Blahunek, manažer HHS mjr. Mgr. Pelán a vdova po zasloužilém strážci družby mezi Prahou 1 a Trentem dr. Bohumilu Vernerovi. Letošní oslavy byly obzvláště okázalé v souvislosti s 10. výročím nástupu zdejšího arcibiskupa Scola do úřadu. Závěr slavností vyzvedl Českou republiku: plk. Mgr. M. Hanzalovi byla udělena Zlatá plaketa sv. Vigilia za obrovský přínos pro kulturní život města Trenta, jednak za dirigentské účinkování při vystoupeních celé HHS a jejich menších částí během uplynulých let a za působení v porotě mezinárodní soutěže mladých dirigentů A. Pedrottiho (tento dirigent, rodák z Trenta, byl dlouholetým, milovaným a obdivovaným dirigentem České filharmonie). Zlatá plaketa je ve tvaru kruhu o průměru

15 cm a je přesnou kopií zvěrokruhu, který zdobí levou stěnu trentského Dómu.

Doc. Libuše Čechová

● **V rámci partnerského vztahu Praha 1 – Trento** a na žádost mládežnického orchestru J. Futura z Trenta vyšle Společnost přátel Itálie 7 mladých hudebníků ve dnech 15. až 30. srpna do kurzu pro působení v mezinárodním mládežnickém orchestru. Tohoto projektu se zúčastní i mladí hudebníci z Itálie, Francie a Portugalska. Výběr, za účasti trentského dirigenta Maurizio Dini Ciacci a ředitelky orchestru Paoly Stelzer, byl uskutečněn v Praze dne 12. června.

● **Pražská pobočka** ve spolupráci s umělci ze Salerna **připravuje na 5. srpen koncert neapolských písní**, který se bude konat **opět ve Foersterově síni**, a spolupracuje na přípravách Dnů italské kultury, které proběhnou 21.–22. října 2009 v areálu nově zrekonstruovaného Chvalského zámku v Horních Počernicích. Pozvánku včetně programu uveřejníme v zářijovém čísle Zpravodaje.

● **Brněnská pobočka** připravuje na 15. září valnou hromadu. Doplněním výboru o nové členy hodlá přikročit k rozšíření činnosti, mimo jiné i o pořádání kurzů italštiny.

● **ENIT – Italská národní agentura pro cestovní ruch** založená v roce 1919 otevřela v roce 2007 svou kancelář v Praze, čímž potvrdila význam poptávky českých turistů po destinaci Itálie a značný potenciál českého trhu cestovního ruchu. To vyplývá i z údajů Českého statistického úřadu, podle kterých je Itálie již několik let třetí nejnavštěvovanější destinací českých turistů.

Hlavním úkolem Italské národní agentury pro cestovní ruch je podpora propagace destinace Itálie, zejména pak oblasti výjezdového cestovního ruchu z České republiky do této země. K dalším činnostem patří poskytování turistických informací o Itálii, zastupování Itálie na veletrzích a workshopech cestovního ruchu, pořádání prezentací, vydávání a distribuce

turistických informačních a propagačních materiálů, organizování educational a press tripů pro české cestovní kanceláře a novináře ve spolupráci s italskými státními úřady a institucemi v oblasti cestovního ruchu. ENIT se dále zabývá monitoringem ekonomicko-sociálních procesů na českém trhu a jejich dopady na odvětví cestovního ruchu, přičemž jednou ročně při příležitosti mezinárodního veletrhu cestovního ruchu Holiday World v Praze vydává „Analýzu trhu cestovního ruchu v České republice“. Podrobné informace o Itálii jsou dostupné na internetových stránkách www.enit-italia.cz v českém jazyce nebo www.enit.it v italském jazyce. Kontaktní údaje na kancelář v Praze: Čermákova 7, 120 00 Praha 2; tel.: +420 222 523 571–2, fax.: +420 222 523 566; e-mail: info@enit-italia.cz.

Ing. Barbora Malá

● Všechny členy a příznivce naší Společnosti, kteří si přejí zaslání Zpravodaje přes internet prosíme, aby nám to sdělili. Ušetřili bychom nemalé náklady na jeho tisk a distribuci.

● **Členy brněnské, českobudějovické, hradecké, olomoucké, plzeňské, pražské, a teplické pobočky**, kteří tak dosud neučinili **žádáme, aby svým pobočkám sdělili e-mailové adresy**, aby mohli být operativně informováni o jejich aktivitách.

● **Zájemcům o výtisky Zpravodaje z předošlých 13 ročníků je můžeme zaslat** za sníženou cenu 15 Kč za jedno číslo. Při odběru alespoň pěti čísel nebudeme účtovat poštovné.

Redakční poznámka: V minulém čísle byla pro dnešní číslo ohlášena omylem 2. část článku Cyrila Kříže: Italský skicář Maxe Švabinského. Celý článek byl již zveřejněn v minulém čísle. Ohlášená 3. část článku Josefa Kašpara O životě v Itálii a 1. část obsáhlé práce Otakara Špecingera o velkovodkyni Toskánské budou zveřejněny v příštím čísle.

Rostislav Pietropaolo

OBSAH 2. ČÍSLA XIV. ROČNÍKU ZPRAVODAJE

Josef Kotrč: Odešla Ilona Pietropaolová	1
Pavel Tomášek: Milan Rastislav Štefánik – dárce prstenů	2
Irena Bukačová: Italská inspirace v českém umění – 2. část. Literární cesty na Jih	3
Jan Kříž: Toskánské fejetony. Scarlino	5
Giuseppe Ricchi: Regionální zvláštnosti italské kuchyně – Toskánsko	7
Lenka Uchytílová: Neapolské fragmenty – Přízrak jménem Camorra	8
Gabriella Kos Garaffa, Kvido Sandroni: Letní intenzivní kurzy italštiny	11
1. pololetí 19. ročníku kurzů italštiny SPI v Praze ve šk. r. 2009–2010	12
1. pololetí kurzů italštiny SPI v pobočkách ve šk. r. 2009–2010	13
Rostislav Pietropaolo: Pro Vaši informaci	14

Na autorské a redakční přípravě tohoto čísla se podíleli

Irena Bukačová, Venuše Falková, Gabriella Kos Garaffa, Josef Kotrč, Dagmar Koutná, Jan Kříž, Barbora Malá, Rostislav Pietropaolo, Jitka Rauchová, Šárka Repíková, Giuseppe Ricchi, Kvido Sandroni, Kateřina Strnadová, Pavel Tomášek, Lenka Uchytílová

Technická spolupráce

Josef Pietropaolo, Zdeněk Sladký

Z obsahu příštího čísla

Irena Bukačová: Cesty hlav států do Itálie

Josef Kašpar: O životě v Itálii – 3. část

Jan Kříž: Toskánské fejetony Scarlino – 2. část

Tomáš Matras: Hrdinství po italsku. Roberto Saviano a jeho Gomora

Giuseppe Ricchi: Regionální zvláštnosti italské kuchyně – Emilia – Romagna

Otakar Špecinger: Velkovévodkyně Anna Marie Františka Toskánská – 1. část

Lenka Uchytílová: Neapolské fragmenty – Bílé vrány, nebo černé ovce?

ZPRAVODAJ SPOLEČNOSTI PŘÁTEL ITÁLIE

Zapsán v evidenci periodického tisku pod číslem MK ČR E 14783

S příspěvkem Odboru pro kulturu, komunikaci a prezentaci MZV ČR vydává

Společnost přátel Itálie, o.s., IČ: 00564842, číslo účtu: 1937698369/0800

Adresa redakce: Brixihovo 21, 162 00 Praha 6, Tel./Fax: 235 362 939
Mobil: 606 648 317

Internet: www.prateleitalie.eu

E-mail: prateleitalie@seznam.cz

Odpovědný redaktor: Rostislav Pietropaolo

Náklad: 700 výtisků

Sazba a tisk: KELOC PC, spol. s r.o., Náměstí SNP 32, 613 00 Brno

Uzávěrka tohoto čísla: 30. června 2009